

ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผล
ต่อประสิทธิภาพของการบริหารโรงเรียนพระราชรัฐ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษา ในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

STRATEGIC LEADERSHIP OF SCHOOL ADMINISTRATORS
AFFECTING THE MANAGEMENT EFFICIENCY OF PRACHARATH
SCHOOLS UNDER THE OFFICE OF PRIMARY EDUCATIONAL
SERVICE AREAS IN THE THREE SOUTHERN BORDER PROVINCES

วนิสา บุตรมาตา^{1*} และเอกรินทร์ สังข์ทอง²

Wanisa Butmata^{1*} and Ekkarin Sungtong²

E-mail: 6720121227@psu.ac.th^{1*}, ekkarin.s@psu.ac.th²

^{1,2} มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

^{1,2} Prince of Songkla University

(Receipt of the manuscript: April 12, 2026; Receipt of the revised manuscript:
May 18, 2026; Acceptance of the final manuscript: May 25, 2026)

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ระดับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา 2) ระดับประสิทธิภาพของการบริหารโรงเรียนพระราชรัฐ 3) ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิภาพของการบริหารโรงเรียนพระราชรัฐ และ 4) ตัวแปรภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่สามารถพยากรณ์ประสิทธิภาพของการบริหารโรงเรียนพระราชรัฐ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในงานวิจัย ได้แก่ โรงเรียนพระราชรัฐสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยผู้ให้ข้อมูล 145 คน จาก 29 โรงเรียน โรงเรียนละ 5 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ที่ .941 และมีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามประสิทธิภาพของการบริหารโรงเรียนพระราชรัฐ อยู่ที่ .910 การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันและการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบเลือกเข้าตัวแปรทั้งหมด

*Corresponding author e-mail: 6720121227@psu.ac.th

ผลการวิจัยพบว่า 1) ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนประชารัฐ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2) ประสิทธิภาพของการบริหารโรงเรียนประชารัฐ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก 3) ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาและประสิทธิภาพของการบริหารโรงเรียนประชารัฐ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ในภาพรวมมีความสัมพันธ์ทางบวก ในระดับค่อนข้างสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 และ 4) ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการสร้างวัฒนธรรมองค์กรและด้านการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ มีอำนาจพยากรณ์ ประสิทธิภาพของการบริหารโรงเรียนประชารัฐ คิดเป็นร้อยละ 56.40 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยสามารถสร้างสมการพยากรณ์ในรูปของคะแนนดิบและคะแนนมาตรฐานได้ดังนี้

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ

$$\hat{Y} = 1.641 + .098(X_1) + .021(X_2) + .258(X_3)^{**} + .005(X_4) + .258(X_5)^{**}$$

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$\hat{Z}_y = .131(X_1) + .026(X_2) + .324(X_3)^{**} + .006(X_4) + .330(X_5)^{**}$$

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา / ประสิทธิภาพของการบริหารงาน / โรงเรียนประชารัฐ / สามจังหวัดชายแดนภาคใต้

ABSTRACT

This study aimed to: (1) examine the level of strategic leadership of school administrators; (2) investigate the efficiency of Pracharath school administration; (3) explore the relationship between the strategic leadership of school administrators and the efficiency of Pracharath school administration; and (4) identify the strategic leadership variables of school administrators that could predict the efficiency of Pracharath school administration. The sample used in this research consisted of Pracharath schools under the Offices of Primary Educational Service Areas in the three southern border provinces. The informants comprised 145 participants from 29 schools, with five

participants from each school. The research instrument was a five-point Likert scale questionnaire. The reliability coefficients were .941 for the strategic leadership questionnaire and .910 for the Pracharath school administration efficiency questionnaire. Data were analyzed using mean, standard deviation, Pearson's product-moment correlation coefficient, and enter multiple regression analysis.

The findings revealed that: 1) the overall level of strategic leadership of school administrators was high; 2) the overall efficiency of Pracharath school administration was high; 3) there was a positive relationship between the strategic leadership of school administrators and the efficiency of Pracharath school administration at a relatively high level, with statistical significance at the .01 level; and 4) the strategic leadership dimensions of organizational culture building and strategy implementation were significant predictors of administrative efficiency, accounting for 56.40% of the variance, with statistical significance at the .01 level. The prediction equations could be expressed in both unstandardized (raw score) and standardized forms as follows:

Prediction equation in unstandardized scores

$$\hat{Y} = 1.641 + .098(X_1) + .021(X_2) + .258(X_3)^{**} + .005(X_4) + .258(X_5)^{**}$$

Prediction equation in standardized scores

$$\hat{Z}_y = .131(X_1) + .026(X_2) + .324(X_3)^{**} + .006(X_4) + .330(X_5)^{**}$$

Keyword: Strategic Leadership of School Administrators / Management Efficiency / The Pracharath School / The Three Southern Border Provinces

บทนำ

ในศตวรรษที่ 21 ซึ่งเป็นยุคแห่งความเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทั้งด้านเทคโนโลยี สังคม และเศรษฐกิจ ระบบการศึกษาต้องเผชิญกับความท้าทายที่ซับซ้อนและหลากหลาย ส่งผลให้บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีความสามารถด้านภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์มีความสำคัญยิ่งต่อการขับเคลื่อนองค์กรให้บรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะในบริบทของประเทศไทยที่มีการกำหนดให้ประชาชนทุกคนได้รับการศึกษาอย่างมีคุณภาพ และทั่วถึง พร้อมทั้งมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณธรรม จริยธรรม และทักษะที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตในสังคม (รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย, 2560) โดยได้มีการดำเนินนโยบายโรงเรียนประชารัฐเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาและลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา ซึ่งจำเป็นต้องอาศัยผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ที่เข้มแข็ง (สุนันท์ รุ่งอรุณแสงทอง และ สงวน อินทร์รักษ์, 2562)

ภายใต้แนวคิดการพัฒนาที่ยั่งยืน รัฐบาลได้ขับเคลื่อนนโยบาย “สานพลังประชารัฐ” เพื่อสร้างความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม โดยเฉพาะในด้านการศึกษาพื้นฐานและการพัฒนาผู้นำ ซึ่งนำไปสู่การจัดตั้งโครงการโรงเรียนประชารัฐที่มุ่งยกระดับคุณภาพการศึกษา พัฒนาครูและบุคลากร ส่งเสริมระบบสารสนเทศ และสนับสนุนโครงสร้างพื้นฐานทางการศึกษา (คณะกรรมการโครงการสานพลังประชารัฐ, 2559) แม้ในปัจจุบัน พ.ศ. 2569 แนวคิดดังกล่าวจะไม่ได้ถูกกล่าวถึงอย่างโดดเด่นเหมือนช่วงเริ่มต้น แต่แนวทางความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคมยังคงเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนคุณภาพการศึกษาไทย อย่างไรก็ตาม โรงเรียนประชารัฐในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ยังเผชิญกับความไม่ต่อเนื่องของนโยบาย ข้อจำกัดด้านงบประมาณ และความซับซ้อนของบริบทพื้นที่ ส่งผลให้ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากลายเป็นปัจจัยชี้ขาดต่อประสิทธิภาพการบริหารโรงเรียน การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์กับประสิทธิภาพการบริหารโรงเรียนประชารัฐในพื้นที่ดังกล่าวจึงมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่ง และยังเป็นไปตามแนวคิดภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของ Davies and Davies (2004) ที่ให้ความสำคัญกับการกำหนดวิสัยทัศน์ การสร้างความร่วมมือ และการนำกลยุทธ์ไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรมรวมถึงแนวคิดของ Makhubele and Ngoepe (2022) ที่ให้ความสำคัญกับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ในการสร้างวัฒนธรรมองค์กร ความร่วมมือ และการปรับตัวขององค์กร เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงาน ซึ่งสอดคล้องกับบริบทของโรงเรียนประชารัฐที่ต้องอาศัยความร่วมมือจากหลายภาคส่วนในการบริหารจัดการสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน

ดังนั้น การวิจัยเรื่องภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารโรงเรียนพระราชรัฐ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ จึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง ผลการวิจัยจะช่วยให้ทราบระดับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหาร ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์กับประสิทธิภาพการบริหารสถานศึกษา ตลอดจนปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในบริบทพื้นที่พิเศษ ทั้งนี้ ข้อค้นพบจากการวิจัยสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางสำหรับหน่วยงานการศึกษาในการพัฒนาผู้บริหาร เสริมสร้างวัฒนธรรมองค์กร และส่งเสริมความร่วมมือกับภาคีเครือข่าย อันจะนำไปสู่การยกระดับคุณภาพการศึกษา ลดความเหลื่อมล้ำ และพัฒนาโรงเรียนพระราชรัฐให้ดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืนในบริบทสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้
2. เพื่อศึกษาระดับประสิทธิภาพของการบริหารโรงเรียนพระราชรัฐ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิภาพของการบริหารโรงเรียนพระราชรัฐ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้
4. เพื่อศึกษาตัวแปรภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่สามารถพยากรณ์ประสิทธิภาพของการบริหารโรงเรียนพระราชรัฐ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

สมมติฐานของการวิจัย

1. ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพของการบริหารโรงเรียนพระราชรัฐ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้
2. ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาอย่างน้อย 1 ด้าน สามารถพยากรณ์ ประสิทธิภาพของการบริหารโรงเรียนพระราชรัฐ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ได้

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

1.1 ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา ผู้วิจัยได้สังเคราะห์องค์ประกอบของภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ตามแนวคิดของนักวิชาการต่าง ๆ โดยพบว่ามีองค์ประกอบสำคัญ 5 ด้าน ได้แก่ การคิดเชิงกลยุทธ์ การกำหนดวิสัยทัศน์เชิงกลยุทธ์ การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ การควบคุมกลยุทธ์ และการสร้างวัฒนธรรมองค์การ

1.2 ประสิทธิภาพของการบริหารโรงเรียนพระราชรัษฎ์ ผู้วิจัยได้ศึกษาองค์ประกอบของประสิทธิภาพการบริหาร โดยใช้ดัชนีชี้วัดผลการปฏิบัติงานหลักและบูรณาการมุมมองตามแนวคิดของนักวิชาการต่าง ๆ พบว่ามีองค์ประกอบสำคัญ 5 ด้าน ได้แก่ ด้านผู้เรียน ด้านการมีส่วนร่วม ด้านผู้สอนและผู้บริหารสถานศึกษา ด้านหลักสูตรและการสอน และด้านโครงสร้างพื้นฐาน

2. ขอบเขตด้านประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ โรงเรียน จำนวน 31 โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ มีผู้ให้ข้อมูลได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้าวิชาการและบุคลากรทางการศึกษา

3. ขอบเขตด้านตัวแปรที่ศึกษา

3.1 ตัวแปรอิสระ (Independent Variables) คือ ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ มีองค์ประกอบสำคัญ 5 ด้าน ดังนี้ การคิดเชิงกลยุทธ์ การกำหนดวิสัยทัศน์เชิงกลยุทธ์ การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ การควบคุมกลยุทธ์ และการสร้างวัฒนธรรมองค์การ

3.2 ตัวแปรตาม (Dependent Variables) คือ ประสิทธิภาพของการบริหารโรงเรียนพระราชรัษฎ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ มีองค์ประกอบ 5 ด้าน ดังนี้ ด้านผู้เรียน ด้านการมีส่วนร่วม ด้านผู้สอนและผู้บริหารสถานศึกษา ด้านหลักสูตรและการสอน และด้านโครงสร้างพื้นฐาน

4. ขอบเขตด้านระยะเวลา

การวิจัยครั้งนี้ดำเนินการในปีการศึกษา 2568 โดยผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลในช่วงระหว่างเดือน ธันวาคม พ.ศ.2568 ถึง เดือน มกราคม พ.ศ.2569

5. ขอบเขตด้านพื้นที่

ผู้วิจัยมุ่งศึกษาสถานศึกษาในโครงการโรงเรียนประชารัฐ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ได้แก่ จังหวัดปัตตานี จังหวัดยะลา และจังหวัดนราธิวาส

การทบทวนวรรณกรรม

1. ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์

องค์ประกอบของภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ คือ ศักยภาพของผู้บริหารสถานศึกษาในการจัดการองค์กรผ่านการสร้างวิสัยทัศน์และการกำหนดแนวทางเชิงยุทธศาสตร์ เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานและการพัฒนาอย่างสม่ำเสมอในระยะยาว ผู้นำแบบกลยุทธ์จำเป็นต้องครอบครองทักษะการคิดเชิงกลยุทธ์ และความสามารถในการตัดสินใจด้วยความระมัดระวัง ควบคู่กับการปฏิบัติหน้าที่บนพื้นฐานของหลักธรรมาภิบาลและจรรยาบรรณ โดยมีหน้าที่หลักในการสร้างบรรยากาศการทำงานที่เหมาะสม และส่งเสริมให้บุคลากรเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการทำงานเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ นักวิจัยได้ดำเนินการศึกษา วิเคราะห์ และประมวลผลองค์ประกอบของภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาจากแหล่งข้อมูล ดังต่อไปนี้ เชมมารี รักชูชีพ (2551), เนตรพัฒนา ยาวีราช (2556), ชัยเสฏฐ์ พรหมศรี (2557), รังสรรค์ ประเสริฐศรี (2561), Senge (1990), Dess and Miller (1993), Nahavandi (2000), Davies and Davies (2004), Hitt et al. (2013), Bateman and Snell (2009), Dubrin (2010), Finkelstein et al. (2009) and Chemlal (2025) สามารถสังเคราะห์องค์ประกอบของภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา โดยแบ่งออกเป็น 5 องค์ประกอบ

1.1 การคิดเชิงกลยุทธ์ หมายถึง ความสามารถของผู้บริหารในการใช้กระบวนการคิดระดับสูงในการขับเคลื่อนองค์กรสู่เป้าหมาย โดยผสมผสานการคิดวิเคราะห์อย่างมีเหตุผลกับความคิดสร้างสรรค์ในลักษณะองค์รวม มีความยืดหยุ่นทางความคิดและการปฏิบัติ ไม่ยึดติดกับแนวทางเดิม พร้อมเรียนรู้จากข้อผิดพลาดและปรับกลยุทธ์ให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง รวมถึงสามารถออกแบบโครงสร้าง ระบบงาน การบริหารทรัพยากร และการใช้เทคโนโลยีให้สนับสนุนทิศทางเชิงกลยุทธ์ขององค์กรอย่างเป็นระบบ

1.2 การกำหนดวิสัยทัศน์เชิงกลยุทธ์ หมายถึง ความสามารถของผู้บริหารในการกำหนดทิศทางองค์กรที่ชัดเจน เป็นรูปธรรม และสามารถบรรลุผลได้จริง โดยเชื่อมโยงสภาพปัจจุบันกับเป้าหมายในอนาคตอย่างเป็นระบบ เริ่มจากการมีวิสัยทัศน์ส่วนตนที่

ชัดเจนและถ่ายทอดสู่ระดับองค์กร วิสัยทัศน์ต้องมีลักษณะท้าทายแต่เป็นไปได้ โดยอาศัยการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกองค์กร ผ่านการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และใช้การวิเคราะห์ SWOT เป็นฐานในการกำหนดกลยุทธ์ที่เหมาะสมกับบริบทองค์กร

1.3 การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ หมายถึง ความสามารถของผู้บริหารในการแปลงวิสัยทัศน์และกลยุทธ์ให้เป็นแนวปฏิบัติที่ชัดเจนและสามารถดำเนินการได้จริง โดยถ่ายทอดสู่บุคลากรทุกระดับอย่างมีประสิทธิภาพ ควบคู่กับการบริหารจัดการทรัพยากรและออกแบบระบบงานให้สอดคล้องกับเป้าหมายเชิงกลยุทธ์ ตลอดจนมีบทบาทในการผลักดันให้เกิดผลลัพธ์ที่เป็นรูปธรรมและยั่งยืน

1.4 การควบคุมกลยุทธ์ หมายถึง ความสามารถของผู้บริหารในการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามกลยุทธ์อย่างเป็นระบบ โดยกำหนดตัวชี้วัด เป้าหมาย และมาตรฐานที่ชัดเจน ร่วมกับบุคลากรในองค์กร มีการติดตาม ตรวจสอบ และปรับปรุงการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้สอดคล้องกับแผนที่กำหนดไว้ พร้อมทั้งมีความยืดหยุ่นในการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อม

1.5 การสร้างวัฒนธรรมองค์กร หมายถึง ความสามารถของผู้บริหารในการกำหนดและส่งเสริมค่านิยม แนวคิด และพฤติกรรมของบุคลากรให้มุ่งสู่เป้าหมายขององค์กร โดยเน้นการทำงานเป็นทีม การใช้ความรู้และความเชี่ยวชาญในการแก้ปัญหา การจัดโครงสร้างที่เอื้อต่อความร่วมมือ และการสร้างบรรยากาศการทำงานที่ยืดหยุ่น โปร่งใส และมีความรับผิดชอบร่วมกัน เพื่อให้การดำเนินงานบรรลุผลอย่างมีประสิทธิภาพ

2. ประสิทธิภาพของการบริหารโรงเรียนพระราชรัษฎ์

องค์ประกอบของประสิทธิภาพของการบริหารโรงเรียนพระราชรัษฎ์ โดยใช้ดัชนีชี้วัดผลการปฏิบัติงานหลัก ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ และบูรณาการมุมมองตามแนวคิดของนักวิชาการต่าง ๆ ดังนี้ กมล ภูประเสริฐ (2547), ภัคพร บุญเคล้า (2555), จรุณ แก้วเอียน (2556), จิตติมา วรรณศรี (2557), สุกัญญา แซ่มซ้อย (2562), สุพจน์ ทองสมบัติ (2562), ธนู สุวรรณศรี (2565), Cohen and Uphoff (1981), Cox and Caldwell (2000), Felkins (2002), United Nations (2009), Fullan (2011), UNESCO (2017), Leithwood et al. (2020) ดังนี้

2.1 ด้านผู้เรียน หมายถึง ความสามารถของสถานศึกษาในการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการพัฒนาผู้เรียนอย่างรอบด้าน โดยเน้นการมีส่วนร่วมของผู้เรียนในการเรียนรู้เชิงรุก การคิดวิเคราะห์และการแก้ปัญหา การทำงานร่วมกับผู้อื่น การใช้เทคโนโลยีเพื่อการ

เรียนรู้และสร้างสรรค์ผลงาน การมีคุณธรรม จริยธรรม และทักษะการสื่อสาร ตลอดจนการตระหนักถึงบทบาทของตนในการพัฒนาสังคม เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะที่เหมาะสมต่อการเป็นพลเมืองที่มีคุณภาพ

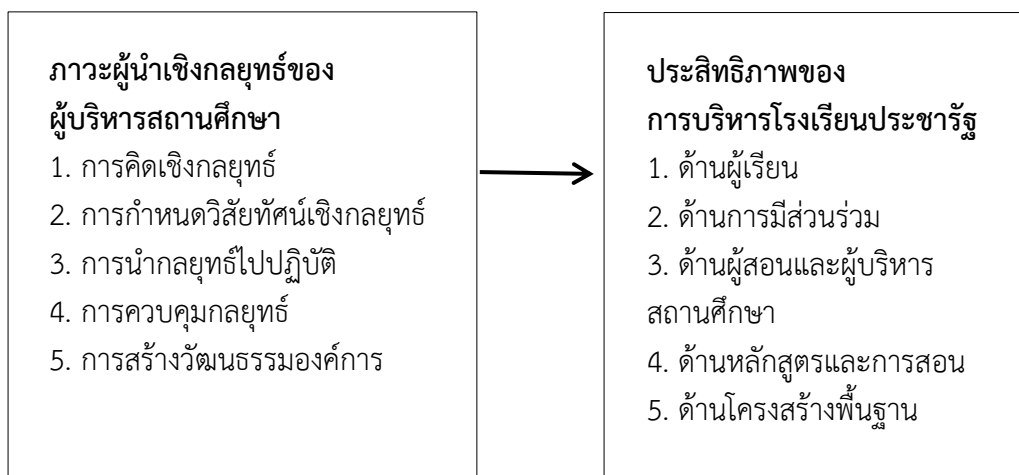
2.2 ด้านการมีส่วนร่วม หมายถึง ความสามารถของสถานศึกษาในการส่งเสริมความร่วมมือระหว่างผู้ปกครอง ชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ให้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาอย่างต่อเนื่อง โดยเน้นความโปร่งใสในการดำเนินงาน การสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ การสร้างความเข้าใจและความไว้วางใจ รวมถึงการใช้ทรัพยากรและภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นแหล่งเรียนรู้ เพื่อให้เกิดการร่วมคิด ร่วมทำ และร่วมรับผิดชอบในการพัฒนาการศึกษาอย่างยั่งยืน

2.3 ด้านผู้สอนและผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ความสามารถของสถานศึกษาในการพัฒนาครูและผู้บริหารให้มีความรู้ ความสามารถ และความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง โดยครูสามารถใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการจัดการเรียนรู้ รวมทั้งพัฒนาตนเองจากแหล่งวิชาการและงานวิจัยอย่างสม่ำเสมอ ขณะที่ผู้บริหารสามารถกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และระบบบริหารคุณภาพที่ชัดเจน ครอบคลุมการพัฒนาผู้เรียนทุกกลุ่ม พร้อมทั้งจัดสภาพแวดล้อมและระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่เอื้อต่อการเรียนรู้และการบริหารอย่างมีประสิทธิภาพ

2.4 ด้านหลักสูตรและการสอน หมายถึง ความสามารถของสถานศึกษาในการพัฒนาหลักสูตรและจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนค้นพบศักยภาพของตนเอง โดยใช้กระบวนการเรียนรู้แบบ Active Learning ที่เชื่อมโยงองค์ความรู้สู่การประยุกต์ใช้ในชีวิตจริงและอาชีพ ครูมีบทบาทในการสร้างแรงบันดาลใจและออกแบบการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับผู้เรียน รวมถึงการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นให้ทันสมัยและตอบสนองต่อความต้องการของชุมชน เพื่อให้การจัดการศึกษามีความต่อเนื่องและยั่งยืน

2.5 ด้านโครงสร้างพื้นฐาน หมายถึง ความสามารถของสถานศึกษาในการจัดหาและบริหารจัดการทรัพยากรด้านโครงสร้างพื้นฐานทั้งทางกายภาพและเทคโนโลยีอย่างเพียงพอและเหมาะสม โดยครอบคลุมอาคารสถานที่ ห้องเรียน ห้องสมุด ระบบสาธารณูปโภคที่มีความปลอดภัย รวมถึงระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต อุปกรณ์เทคโนโลยีสารสนเทศ และแพลตฟอร์มการเรียนรู้ดิจิทัล เพื่อสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนและการบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลอย่างมีประสิทธิภาพ

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของการบริหารโรงเรียนประชารัฐ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research)

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ โรงเรียน จำนวน 31 โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยกำหนดกลุ่มตัวอย่างดังนี้

1. คำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสมสำหรับใช้ในการวิจัยตามหลักการคำนวณของ Taro Yamane (1973 อ้างถึงใน เรชา ชูสุวรรณ, 2565) ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ดังนั้น กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือโรงเรียนจำนวน 29 โรงเรียน โดยผู้ให้ข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างแต่ละโรงเรียน เป็นการเลือกแบบเจาะจง คือ ผู้บริหารสถานศึกษา 1 คน หัวหน้าวิชาการ 1 คน และบุคลากรทางการศึกษา 3 คน รวมทั้งหมดโรงเรียนละ 5 คน เป็นจำนวนทั้งสิ้น 145 คน

2. สุ่มกลุ่มตัวอย่างในโรงเรียนพระราชวัง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ เพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างกระจายในแต่ละจังหวัด ของสถานศึกษา โดยการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิตามสัดส่วน (Proportional Stratified Random Sampling) ใช้เกณฑ์เป็นสัดส่วนเพราะกลุ่มตัวอย่างภายในชั้น คล้ายคลึงกันแต่มีความแตกต่างกันในระหว่างชั้น ดังนี้

จังหวัดของสถานศึกษา	จำนวนสถานศึกษา	
	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
จังหวัดยะลา	7	7
จังหวัดปัตตานี	12	11
จังหวัดนราธิวาส	12	11
รวม	31	29

3. เมื่อได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างแล้ว ผู้วิจัยได้เลือกสถานศึกษาตามจังหวัดของ สถานศึกษา โดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random) ด้วยการจับฉลากแบบไม่ใส่คืน (Without Replacement) จนครบกลุ่มตัวอย่างในแต่ละจังหวัดของสถานศึกษาที่กำหนด

เครื่องมือการวิจัย

แบบสอบถามภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ ส่งผลต่อ ประสิทธิภาพของการบริหารโรงเรียนพระราชวัง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา ในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามชนิดตรวจสอบรายการ (Checklist) เพื่อสอบถามเกี่ยวกับ ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยลักษณะคำถามที่กำหนดให้มีลักษณะเป็น ตัวเลือกที่กำหนด คำตอบไว้ให้เลือก

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 5 ด้าน 22 ข้อได้แก่ 1) การคิดเชิงกลยุทธ์ 4 ข้อ 2) การกำหนดวิสัยทัศน์เชิงกลยุทธ์ 4 ข้อ 3) การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ 5 ข้อ 4) การควบคุมกลยุทธ์ 5 ข้อ และ 5) การสร้าง วัฒนธรรมองค์การ 4 ข้อ

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับประสิทธิภาพของการบริหารโรงเรียนประชารัฐ จำนวน 5 ด้าน 23 ข้อ ได้แก่ 1) ด้านผู้เรียน 5 ข้อ 2) ด้านการมีส่วนร่วม 4 ข้อ 3) ด้านผู้สอน และผู้บริหารสถานศึกษา 5 ข้อ 4) ด้านหลักสูตรและการสอน 5 ข้อ และ 5) ด้านโครงสร้างพื้นฐาน 4 ข้อ

การหาคุณภาพเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างและหาคุณภาพของแบบสอบถาม มีขั้นตอนการดำเนินการดังนี้

1. นำแบบสอบถามให้ผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษา 3 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validity) โดยคำนวณค่าดัชนีความสอดคล้อง (IC) ตามเกณฑ์ (เรชา ชูสุวรรณ, 2565)

2. ผลการวิเคราะห์พบว่าทุกข้อมีค่า IC ระหว่าง 0.67–1.00 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 0.50 แสดงว่ามีความเที่ยงตรงตามเนื้อหา และได้ปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญเพิ่มเติม

3. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงเพื่อตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์อีกครั้ง

4. นำแบบสอบถาม 30 ฉบับ ทดลองใช้ (Try out) กับกลุ่มที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง แล้วหาค่าความเชื่อมั่นด้วยสัมประสิทธิ์แอลฟาของ Cronbach พบว่า แบบสอบถามภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์มีค่าความเชื่อมั่นรายด้านระหว่าง .707–.871 ภาพรวม .941 และแบบสอบถามประสิทธิภาพการบริหารโรงเรียนประชารัฐมีค่ารายด้านระหว่าง .730–.829 ภาพรวม .910 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 0.7 แสดงว่ามีความเชื่อมั่นระดับสูง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยขอหนังสืออนุเคราะห์เก็บข้อมูลจากหน่วยบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี เพื่อขอความร่วมมือจากผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการ และบุคลากรทางการศึกษาในโรงเรียนประชารัฐสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ จำนวน 29 โรงเรียน

2. ผู้วิจัยจัดทำแบบสอบถามผ่าน Google Forms และแปลงเป็น QR Code ส่งไปยังหน่วยงานต้นสังกัดเพื่อเผยแพร่ไปยังโรงเรียนประชารัฐในพื้นที่

3. เมื่อได้รับข้อมูลคืน ผู้วิจัยตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ แล้วดำเนินการวิเคราะห์และสรุปผลตามขั้นตอนการวิจัยต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. แบบสอบถามตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม เกี่ยวกับ ตำแหน่งหน้าที่ในสถานศึกษา เพศ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน และหน่วยงานต้นสังกัด โดยใช้สถิติค่าแจกแจงความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

2. แบบสอบถามตอนที่ 2 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนพระราชรัฏฐ์ โดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เป็นรายด้านและรายข้อ

3. แบบสอบถามตอนที่ 3 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับระดับประสิทธิภาพของการบริหารโรงเรียนพระราชรัฏฐ์ โดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เป็นรายด้านและรายข้อ

4. วิเคราะห์หาค่าความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิภาพของการบริหารโรงเรียนพระราชรัฏฐ์ โดยวิธีการวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient)

5. วิเคราะห์ตัวแปรพยากรณ์ของภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่เป็นตัวแปรพยากรณ์ของประสิทธิภาพของการบริหารโรงเรียนพระราชรัฏฐ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศัยในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยวิธีสร้างสมการถดถอยพหุคูณแบบเลือกเข้าตัวแปรทั้งหมด (Enter Multiple Regression Analysis)

ผลการวิจัย

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนพระราชรัษฎ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยภาพรวมและรายด้าน

ข้อ	ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	ระดับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์
1.	การคิดเชิงกลยุทธ์	4.34	.486	ระดับมาก
2.	การกำหนดวิสัยทัศน์เชิงกลยุทธ์	4.37	.457	ระดับมาก
3.	การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ	4.40	.459	ระดับมาก
4.	การควบคุมกลยุทธ์	4.39	.455	ระดับมาก
5.	การสร้างวัฒนธรรมองค์กร	4.45	.468	ระดับมาก
ภาพรวม		4.39	.417	ระดับมาก

จากตารางที่ 1 ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนพระราชรัษฎ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.39$, S.D. = .417) เมื่อพิจารณาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์เป็นรายด้าน ผู้บริหารมีภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดนด้านการสร้างวัฒนธรรมองค์กรมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าด้านอื่น ๆ ($\bar{X} = 4.45$, S.D. = .468) และด้านการคิดเชิงกลยุทธ์มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าด้านอื่น ๆ ($\bar{X} = 4.34$, S.D. = .486)

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับประสิทธิภาพของการบริหารโรงเรียน
 ประชาธิรัฐสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในสามจังหวัด
 ชายแดนภาคใต้ โดยภาพรวมและรายด้าน

ข้อ	ประสิทธิภาพของการบริหาร โรงเรียนประชาธิรัฐ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับประสิทธิภาพ ของการบริหาร
1.	ด้านผู้เรียน	4.53	.370	ระดับมากที่สุด
2.	ด้านการมีส่วนร่วม	4.48	.394	ระดับมาก
3.	ด้านผู้สอนและผู้บริหารสถานศึกษา	4.46	.432	ระดับมาก
4.	ด้านหลักสูตรและการสอน	4.49	.414	ระดับมาก
5.	ด้านโครงสร้างพื้นฐาน	4.36	.534	ระดับมาก
ภาพรวม		4.46	.364	ระดับมาก

จากตาราง 2 ประสิทธิภาพของการบริหารโรงเรียนประชาธิรัฐ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.46$, S.D. = .364) เมื่อพิจารณาประสิทธิภาพของการบริหารโรงเรียนประชาธิรัฐเป็นรายด้าน ด้านผู้เรียนอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.53$, S.D. = .370) ส่วนด้านอื่น ๆ อยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 3 ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับ
 ประสิทธิภาพของการบริหารโรงเรียนประชาธิรัฐ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
 การศึกษาประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

ตัวแปร		ประสิทธิภาพของการบริหารโรงเรียนประชาธิรัฐ					รวม
ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของ ผู้บริหารสถานศึกษา		Y_1	Y_2	Y_3	Y_4	Y_5	(Y)
การคิดเชิงกลยุทธ์	X_1	.524**	.464**	.581**	.484**	.548**	.614**
การกำหนดวิสัยทัศน์ เชิงกลยุทธ์	X_2	.564**	.508**	.589**	.527**	.500**	.629**

ตารางที่ 3 (ต่อ)

ตัวแปร		ประสิทธิภาพของการบริหารโรงเรียนประจำรัฐ					รวม (Y)
		Y ₁	Y ₂	Y ₃	Y ₄	Y ₅	
ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของ ผู้บริหารสถานศึกษา							
การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ	X ₃	.625**	.515**	.673**	.601**	.604**	.710**
การควบคุมกลยุทธ์	X ₄	.582**	.486**	.635**	.547**	.533**	.653**
การสร้างวัฒนธรรม องค์กร	X ₅	.662**	.615**	.679**	.567**	.509**	.705**
ภาพรวม		.657**	.575**	.701**	.605**	.599**	.736**

** P < .01; * P < .05

จากตาราง 3 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's product correlation coefficients) ของภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาและประสิทธิภาพของการบริหารโรงเรียนประจำรัฐ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ในภาพรวมมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับค่อนข้างสูง ($r_{xy} = .736$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01

ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบนำเข้าทั้งหมด (Enter) ในภาพรวมของภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของการบริหารโรงเรียน ประจำรัฐสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

ตัวแปร	R	R ²	Adjusted R ²	S.E. _b	F	Sig
X ₁ , X ₂ , X ₃ , X ₄ , X ₅	.751	.564	.548	.24686	35.911	.000**

** P < .01; * P < .05

จากตารางที่ 4 ตัวแปรภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 5 ตัว มีค่าสัมประสิทธิ์พหุคูณ (R) เท่ากับ .751 และค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ (R^2) เท่ากับ .564 (ร้อยละ 56.40) ซึ่งแสดงให้เห็นว่า ตัวแปรภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาทั้งหมดรวมกันส่งผลต่อตัวแปรประสิทธิภาพของการบริหารโรงเรียนประชารัฐ คิดเป็นร้อยละ 56.40 ในขณะที่ยังมีตัวแปรอื่นที่ยังไม่ศึกษาส่งผลต่อประสิทธิภาพของการบริหารโรงเรียนประชารัฐ อีกคิดเป็นร้อยละ 43.60 รวมทั้ง ค่าสถิติ F ที่ 35.911 แสดงให้เห็นว่า มีตัวแปรพยากรณ์อย่างน้อย 1 ตัวที่ส่งผลต่อตัวแปรประสิทธิภาพของการบริหารโรงเรียนประชารัฐ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01

จากนั้น ผู้วิจัยได้นำกลุ่มตัวแปรเหล่านี้มาสร้างสมการถดถอยพหุคูณ โดยคำนวณค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยที่อยู่ในรูปคะแนนดิบ (B) และที่อยู่ในรูปคะแนนมาตรฐาน (Beta) ปรากฏดังตารางที่ 5

ตารางที่ 5 ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยที่อยู่ในรูปคะแนนดิบ (B) และที่อยู่ในรูปคะแนนมาตรฐาน (Beta) ของภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของการบริหารโรงเรียนประชารัฐสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหาร สถานศึกษา	คะแนนดิบ		คะแนน มาตรฐาน	t	Sig.
	B	S.E.	β		
ค่าคงที่ (constant)	1.641	.216		7.586	.000**
การคิดเชิงกลยุทธ์ (X_1)	.098	.069	.131	1.432	.154
การกำหนดวิสัยทัศน์เชิงกลยุทธ์ (X_2)	.021	.085	.026	.250	.803
การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ (X_3)	.258	.095	.324	2.712	.008**
การควบคุมกลยุทธ์ (X_4)	.005	.094	.006	.053	.958
การสร้างวัฒนธรรมองค์การ (X_5)	.258	.080	.330	3.205	.002**

** $P < .01$; * $P < .05$

จากตาราง 5 มีตัวแปรพยากรณ์ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา 2 ตัว ตัวแปรพยากรณ์ที่ดีที่สุด คือ ตัวแปรภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการ

สร้างวัฒนธรรมองค์กร ($B = .258$, $\beta = .330$, $p = .002$) ที่ส่งผลทางบวกต่อประสิทธิภาพของการบริหารโรงเรียนพระราชรัฐสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และรองลงมา คือ ตัวแปรภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ ($B = .258$, $\beta = .324$, $p = .008$) ส่งผลทางบวกต่อประสิทธิภาพของการบริหารโรงเรียนพระราชรัฐสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในขณะที่ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ไม่ได้เป็นตัวแปรพยากรณ์ ได้แก่ การคิดเชิงกลยุทธ์ การกำหนดวิสัยทัศน์เชิงกลยุทธ์ และการควบคุมกลยุทธ์ เมื่อนำตัวแปรทั้งหมดไปสร้างสมการพยากรณ์ ได้สมการในรูปของคะแนนดิบและคะแนนมาตรฐานได้ดังนี้

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ

$$\hat{Y} = 1.641 + .098(X_1) + .021(X_2) + .258(X_3)^{**} + .005(X_4) + .258(X_5)^{**}$$

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$\hat{Z}_y = .131(X_1) + .026(X_2) + .324(X_3)^{**} + .006(X_4) + .330(X_5)^{**}$$

อภิปรายผลการวิจัย

1. จากผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และทุกด้านอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับผลการศึกษาของจันทร์ทิพย์ จิตอำ (2566) ที่พบว่าภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมากเช่นกัน ผลการวิจัยดังกล่าวเป็นไปตามแนวคิดของ Davies และ Davies (2004) ที่ระบุว่าผู้นำเชิงกลยุทธ์ทางการศึกษาจะต้องมีวิสัยทัศน์ระยะยาว สามารถวิเคราะห์บริบทองค์กร และขับเคลื่อนกลยุทธ์สู่การปฏิบัติอย่างเป็นระบบ ขณะที่วีโรจน์ สารรัตน์ (2556) อธิบายว่าภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์เป็นกลไกสำคัญที่ทำให้การบริหารการศึกษามีความสอดคล้องกับบริบทขององค์กรและนำไปสู่ประสิทธิผลของสถานศึกษา ทั้งด้านนโยบายการศึกษา การทำงานแบบเครือข่ายกับภาคีความร่วมมือ ในบริบทพื้นที่พัฒนาวัฒนธรรมของสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ทำให้ผู้บริหารต้องพัฒนาความสามารถด้านการกำหนดทิศทางการวางแผนเชิงกลยุทธ์ และการบริหารการเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งต้องใช้วิสัยทัศน์ ความยืดหยุ่น และการตัดสินใจเชิงกลยุทธ์ในการบริหารสถานศึกษาให้สอดคล้องกับบริบทพัฒนาวัฒนธรรมและความท้าทายของพื้นที่ส่งผลให้ผู้บริหารแสดงพฤติกรรมภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ในระดับมาก

2. จากผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพของการบริหารโรงเรียนพระราชรัฐในภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของอารีวรรณ สุวรรณประทีป และสมกุล ถาวรกิจ (2563) พบว่า ประสิทธิภาพการบริหารโรงเรียนของผู้บริหารโดยรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับแนวคิด Leithwood et al. (2004) ชี้ว่าภาวะผู้นำและการบริหารโรงเรียนที่มีประสิทธิภาพเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อความสำเร็จของโรงเรียน รองจากการจัดการเรียนการสอน โดยเฉพาะในบริบทโรงเรียนที่มีความท้าทายสูง ผู้นำที่สามารถกำหนดทิศทางและพัฒนาครูจะช่วยยกระดับประสิทธิภาพองค์กรได้อย่างชัดเจน ขณะที่วิโรจน์ สารรัตน์ (2557) บอกว่าประสิทธิภาพของสถานศึกษาจะเกิดขึ้นเมื่อผู้บริหารสามารถกำหนดวิสัยทัศน์ จัดระบบงาน และสร้างวัฒนธรรมองค์การที่เอื้อต่อการทำงานร่วมกัน จะเห็นได้ว่า โรงเรียนพระราชรัฐในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งเป็นพื้นที่พหุวัฒนธรรมและมีความท้าทายเชิงสังคมและบริบทพื้นที่ ยิ่งทำให้ผู้บริหารต้องใช้การบริหารแบบบูรณาการ การประสานความร่วมมือ และการจัดการเชิงระบบเพื่อให้การดำเนินงานเกิดประสิทธิภาพ ดังนั้น การที่ประสิทธิภาพของการบริหารโรงเรียนพระราชรัฐอยู่ในระดับมาก จึงอาจเป็นผลมาจากการจัดสรรทรัพยากรที่ได้รับจากโครงการพระราชรัฐอย่างเหมาะสม ทั้งบุคลากร งบประมาณ และเวลา ทำให้เกิดความคุ้มค่าและลดความสูญเปล่าควบคู่กับการพัฒนาศักยภาพของบุคลากร โดยส่งเสริมความรู้ ทักษะ และสร้างแรงจูงใจในการทำงานเพื่อให้บุคลากรมีความพร้อมและมีความกระตือรือร้นในการปฏิบัติงานอย่างเต็มความสามารถ และมีการทำงานที่เป็นระบบ มีการกำหนดขั้นตอนที่ชัดเจน ลดความซ้ำซ้อน และสามารถตรวจสอบได้

3. จากผลการวิจัยพบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สันระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิภาพของการบริหารโรงเรียนพระราชรัฐสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับค่อนข้างสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพิมพ์พิชญ์ชา ใจเดียว และคณะ (2567) ชี้ให้เห็นว่า ผู้บริหารที่มีความสามารถเชิงกลยุทธ์จะส่งผลต่อการยกระดับประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาอย่างชัดเจน อีระ รุญเจริญ (2553) อธิบายว่าการบริหารสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพจำเป็นต้องอาศัยผู้นำที่สามารถกำหนดวิสัยทัศน์และขับเคลื่อนนโยบายสู่การปฏิบัติอย่างเป็นระบบ สอดคล้องกับแนวคิดของ Singphen et al. (2019) ระบุว่า ปัจจัยภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารมีอิทธิพลทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อประสิทธิภาพของโรงเรียน โดยเฉพาะการกำหนดทิศทางองค์กรและการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ ซึ่งส่งผลต่อ

คุณภาพการบริหารอย่างเป็นรูปธรรม อาจเนื่องมาจาก ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์เป็นปัจจัยกระบวนการสำคัญที่เชื่อมโยงโดยตรงกับประสิทธิภาพขององค์กรการศึกษา เนื่องจากผู้นำที่มีวิสัยทัศน์เชิงกลยุทธ์สามารถกำหนดทิศทางองค์กร จัดสรรทรัพยากร และสร้างความสอดคล้องในการปฏิบัติงานของบุคลากร ทำให้การบริหารสถานศึกษาบรรลุเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4. จากผลการวิจัยที่ค้นพบว่า ตัวแปรพยากรณ์ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา 2 ตัว คือ ตัวแปรการสร้างวัฒนธรรมองค์การ และตัวแปรการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ ส่งผลต่อประสิทธิภาพของการบริหารโรงเรียนพระราชรัฐ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้ผู้วิจัยจะอภิปรายตัวแปรแต่ละตัวตามลำดับ

ตัวแปรพยากรณ์ที่ดีที่สุด คือ ตัวแปรการสร้างวัฒนธรรมองค์การส่งผลต่อประสิทธิภาพของการบริหารโรงเรียนพระราชรัฐ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ สอดคล้องกับแนวคิดของ Deal and Kennedy (1982) ซึ่งเห็นว่าวัฒนธรรมองค์การที่เข้มแข็งช่วยสร้างความเป็นเอกภาพและเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงานขององค์กร โดยวัฒนธรรมองค์การทำหน้าที่เป็นกรอบกำหนดพฤติกรรม ค่านิยม และแนวทางการทำงานร่วมกันของสมาชิกในองค์กร อีกทั้ง Handy (1993) อธิบายว่า วัฒนธรรมองค์การแบบงาน เป็นวัฒนธรรมที่ให้ความสำคัญกับการแก้ปัญหาและการทำงานเป็นทีม โดยโอกาสให้บุคลากรจากหลายหน่วยงานร่วมกันทำงานตามความเชี่ยวชาญ เพื่อให้ภารกิจหรือโครงการบรรลุผลสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งขึ้นอยู่กับความรู้ ความสามารถ และบทบาทของบุคลากรในการปฏิบัติงานเป็นสำคัญ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากลักษณะการดำเนินงานของโรงเรียนพระราชรัฐในพื้นที่ดังกล่าวมีความเฉพาะตัว ซึ่งเป็นโรงเรียนอยู่กิน นักเรียนต้องใช้ชีวิตประจำวันภายในโรงเรียนทั้งด้านการเรียน การพักอาศัย และการทำกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ทำให้การบริหารจัดการจำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือจากหลายฝ่าย ไม่ว่าจะเป็น ผู้บริหาร ครู บุคลากรทางการศึกษา นักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน และภาคีเครือข่ายจากภาครัฐและภาคเอกชน เพื่อให้การดูแลนักเรียน และการจัดการศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและต่อเนื่อง การสร้างวัฒนธรรมองค์การที่เน้น การทำงานแบบความร่วมมือ จึงเป็นกลไกสำคัญที่ช่วยให้การบริหารโรงเรียนพระราชรัฐบรรลุเป้าหมาย เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษาที่มีภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์สามารถกำหนดค่านิยมร่วม สร้างบรรยากาศแห่งความไว้วางใจ และส่งเสริมการทำงานเป็นทีมของบุคลากร

ในโรงเรียน รวมทั้งสนับสนุนการมีส่วนร่วมของชุมชนและภาคีเครือข่ายในการพัฒนาโรงเรียน ซึ่งช่วยให้การดำเนินงานในด้านต่าง ๆ

ส่วนตัวแปรการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ ส่งผลต่อประสิทธิภาพของการบริหารโรงเรียน ประชาธิรัฐ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Hrebiniak (2013) ที่ชี้ว่าองค์กรจำนวนมากล้มเหลวไม่ใช่เพราะวางแผนไม่ดี แต่เพราะ การลงมือทำ และการจัดการการเปลี่ยนแปลงระหว่างทางไม่เข้มแข็ง ขณะเดียวกัน Kaplan and Norton (2008) เสนอว่าการเชื่อม ยุทธศาสตร์ การปฏิบัติการต้องมีระบบแปลงกลยุทธ์เป็นเป้าหมาย ตัวชี้วัด แผนงาน และวงจรทบทวนผลการดำเนินงาน เพื่อให้ทั้งองค์กรเคลื่อนที่ไปในทิศทางเดียวกัน เมื่ออยู่ในบริบทโรงเรียน ประชาธิรัฐที่ต้องทำงานแบบเครือข่ายกับชุมชน/เอกชน การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติยังต้องอาศัยภาวะผู้นำที่ทำให้เกิดการยอมรับและความร่วมมือเพราะความสำเร็จของการขับเคลื่อน ขึ้นกับการเปลี่ยนพฤติกรรมการทำงานและการสร้างแรงสนับสนุน ซึ่งสอดคล้องกับ Kotte (2014) ที่ย้ำว่าการเปลี่ยนแปลงจะเกิดผลเมื่อผู้นำสร้างแรงขับเคลื่อน สื่อสาร วิสัยทัศน์ และฝังการเปลี่ยนแปลงให้เป็นวิถีปฏิบัติ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากโรงเรียนประชาธิรัฐในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ยังคงดำเนินการบริหารจัดการตามโครงสร้างและภารกิจของโรงเรียนทั่วไป ไม่ว่าจะเป็น การบริหารงานวิชาการ งานบุคคล งานงบประมาณ งานบริหารทั่วไป และโครงการอื่นๆ ควบคู่ไปกับการดำเนินงานตามนโยบายและโครงการของโรงเรียนประชาธิรัฐซึ่งมีลักษณะเป็นโรงเรียนอยู่กันทำให้ต้องดูแลนักเรียนอย่างรอบด้าน ผู้บริหารจำเป็นต้องแปลงนโยบายและแผนกลยุทธ์ให้เป็นแนวปฏิบัติที่ชัดเจน เพื่อให้การดำเนินงานตามกลยุทธ์สามารถตอบสนองต่อบริบทของพื้นที่และความต้องการของผู้เรียน ได้อย่างเหมาะสม ทำให้สถานศึกษาต้องดำเนินงานตาม กลยุทธ์และแนวทางการพัฒนาที่หลากหลาย การที่ผู้บริหารสามารถนำกลยุทธ์ที่กำหนดไว้ไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม จึงเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยให้การบริหารสถานศึกษามีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 จากผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการคิดเชิงกลยุทธ์มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าด้านอื่น ผู้บริหารสถานศึกษาควรได้รับการพัฒนาอย่างเป็นระบบผ่านการอบรมหรือเวิร์กช็อปที่มุ่งเสริมสร้างทักษะการคิดวิเคราะห์เชิงลึกและการคิดเชิงระบบ โดยเน้นการใช้ข้อมูลสารสนเทศเป็นฐานในการตัดสินใจ เช่น ข้อมูลผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ข้อมูลชุมชน และทรัพยากรที่มีอยู่ เพื่อนำไปสู่การกำหนดกลยุทธ์ที่เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา

1.2 จากผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพของการบริหารโรงเรียนประชารัฐด้านโครงสร้างพื้นฐานมีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าด้านอื่น สถานศึกษาควรดำเนินการสำรวจและประเมินความเพียงพอของโครงสร้างพื้นฐานทั้งด้านกายภาพและเทคโนโลยีอย่างต่อเนื่อง เพื่อนำข้อมูลไปใช้ในการวางแผนพัฒนาและจัดสรรงบประมาณให้สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นเร่งด่วน

1.3 จากผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ด้านการสร้างวัฒนธรรมองค์การและด้านการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ เป็นตัวแปรพยากรณ์สำคัญที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพของการบริหารโรงเรียนประชารัฐ ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความสำคัญกับการเสริมสร้างวัฒนธรรมองค์การเชิงบวก การกำหนดค่านิยมร่วม และการสร้างบรรยากาศการทำงานแบบมีส่วนร่วม

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการใช้วิธีการศึกษาเฉพาะรายจากโรงเรียนประชารัฐที่มีระดับประสิทธิภาพการบริหารสูงสุด เพื่อเจาะลึกถึงกลวิธีที่ผู้บริหารใช้ในการสร้างความร่วมมือกับภาคเอกชนในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้

2.2 ควรศึกษาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลกระทบต่อพัฒนาประสิทธิภาพด้านโครงสร้างพื้นฐานในพื้นที่อื่น เพื่อนำข้อมูลมาเปรียบเทียบและหาแนวทางพัฒนาที่เหมาะสมกับพื้นที่

2.3 ควรศึกษาตัวแปรอื่น ๆ เพิ่มเติมที่อาจส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพการบริหารโรงเรียนประชารัฐ เพื่อให้ได้องค์ความรู้ที่ครอบคลุมทุกมิติของการพัฒนาการศึกษาในพื้นที่พิเศษ

เอกสารอ้างอิง

- กมล ภู่งประเสริฐ. (2547). *การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา*. บริษัท เมธิกุลส์ จำกัด.
- เขมมารี รักชูชีพ. (2551). *การบริหารเชิงกลยุทธ์*. กรุงเทพฯ: ธนาเพรส.
- คณะกรรมการโครงการสานพลังประชารัฐ. (2559). *แนวทางการขับเคลื่อนโครงการสานพลังประชารัฐ*. กรุงเทพฯ: สำนักนายกรัฐมนตรี.
- จรุณ แก้วเอียน. (2556). *เทคนิคการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา: กลยุทธ์และแนวทางการปฏิบัติสำหรับผู้บริหารมืออาชีพ*. ยะลา: มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.
- จันทร์ทิพย์ จิตอำ. (2566). *ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1*. สารนิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. นครปฐม: มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย.
- จิตมา วรณศรี. (2557). *การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา*. รัตนสุวรรณการพิมพ์ 3.
- ชัยเสฏฐ์ พรหมศรี. (2557). *ภาวะผู้นำองค์การ*. กรุงเทพฯ: ซีเอ็ดยูเคชั่น.
- ธนู สุวรรณศรี. (2565). *โครงสร้างพื้นฐานด้านกายภาพและดิจิทัลสำหรับโรงเรียน*. สถาบันพัฒนาการศึกษา.
- ธีระ รุญเจริญ. (2553). *การบริหารสถานศึกษายุคปฏิรูปการศึกษา*. กรุงเทพฯ: ข้าวฟ่าง.
- เนตร์พัฒนา ยาวีราช. (2556). *การจัดการเชิงกลยุทธ์*. กรุงเทพฯ: เซ็นทรัลเอ็กซ์เพรส.
- พิมพ์พิชญชา ใจเดียว, กัญญกร เอี่ยมพญา, และนิวัตต์ น้อยมณี. (2567). *ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาในจังหวัดสมุทรปราการ*. *วารสารวิจัยและนวัตกรรมการอาชีวศึกษา*, 8(1), 122–129.
- ภัคพร บุญเกล้า. (2555). *ยุทธวิธีการพัฒนาโรงเรียนขนาดเล็กโดยใช้ปัจจัยด้านการบริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในเขตตรวจราชการที่ 13*. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- รังสรรค์ ประเสริฐศรี. (2561). *ภาวะผู้นำ*. กรุงเทพฯ: ธรรมสาร.
- รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย. (2560). *รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560*. ราชกิจจานุเบกษา.
- เรชา ชูสุวรรณ. (2565). *สถิติและวิธีวิจัยทางการบริหารการศึกษา (เอกสารประกอบการสอน)*. สงขลา: มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- วิโรจน์ สารรัตนะ. (2557). *แนวคิด ทฤษฎี และประเด็นเพื่อการบริหารทางการศึกษา*. (พิมพ์ครั้งที่ 8). กรุงเทพฯ: ทิพย์วิสุทธิ.

- สุกัญญา แซ่มซ้อย. (2562). *การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุนันท์ รุ่งอรุณแสงทอง, และสงวน อินทร์รักษ์. (2562). การบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดประสิทธิภาพ. *วารสารการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร*, 10(2), 934–944.
- อารีวรรณ สุวรรณประทีป, และสมกุล ถาวรกิจ. (2563). ประสิทธิภาพการบริหารโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 1. *วารสารสังคมศึกษา มมร*, 1(1), 1–12.
- Bateman, T. S., & Snell, S. A. (2009). *Management: Leading & collaborating in a competitive world*. Boston, McGraw-Hill.
- Chemlal, A. (2025). *Strategic leadership: 22 disciplines to become the strategic leader of tomorrow*. Seattle, Independently Published.
- Cohen, J. M., & Uphoff, N. T. (1981). *Participation's place in rural development: Seeking clarity through specificity*. World Bank.
- Cox, E., & Caldwell, P. (2000). *Making policy work*. Allen & Unwin.
- Davies, B., & Davies, B. J. (2004). Strategic leadership. *School Leadership & Management*, 24(1), 29–38. doi:10.1080/1363243042000172804
- Deal, T. E., & Kennedy, A. A. (1982). *Corporate cultures: The rites and rituals of corporate life*. Basic Books.
- Dess, G. G., & Miller, A. (1993). *Strategic management*. McGraw-Hill.
- DuBrin, A. J. (2010). *Leadership: Research findings, practice, and skills* (6th ed.). South-Western Cengage Learning.
- Felkins, P. K. (2002). *Community at work: Creating and celebrating community in organizational life*. Hampton Press.
- Finkelstein, S., Hambrick, D. C., & Cannella, A. A. (2009). *Strategic leadership: Theory and research on executives, top management teams, and boards*. New York, Oxford University Press.
- Fullan, M. (2011). *Choosing the right drivers for whole system reform*. Centre for Strategic Education.
- Handy, C. (1993). *Understanding organizations* (4th ed.). Oxford University Press.

- Hitt, M. A., Ireland, R. D., & Hoskisson, R. E. (2013). *Strategic management: Concepts and cases: Competitiveness and globalization* (10th ed.). Cengage Learning.
- Hrebiniak, L. G. (2013). *Making strategy work: Leading effective execution and change* (2nd ed.). FT Press.
- Kaplan, R. S., & Norton, D. P. (2008). *Execution premium: Linking strategy to operations for competitive advantage*. Harvard Business Press.
- Kotter, J. P. (2014). *Accelerate: Building strategic agility for a faster-moving world*. Harvard Business Review Press.
- Leithwood, K., Day, C., Sammons, P., Harris, A., & Hopkins, D. (2004). *How leadership influences student learning*. Ontario Institute for Studies in Education.
- Leithwood, K., Harris, A., & Hopkins, D. (2020). Seven strong claims about successful school leadership revisited. *School Leadership & Management*, 40(1), 5–22. doi:10.1080/13632434.2019.1596077
- Makhubele, J. C., & Ngoepe, M. (Eds.). (2022). *Handbook of research on strategic leadership in the fourth industrial revolution*. Hershey, PA: IGI Global.
- Nahavandi, A. (2000). *The art and science of leadership* (2nd ed.). Prentice Hall.
- Senge, P. M. (1990). *The fifth discipline: The art and practice of the learning organization*. Doubleday.
- Singphen, T., Poopayang, P., Siphai, S., & Charoensuk, P. (2019). Strategic leadership factors of school administrators influencing the effectiveness of small-sized schools. *International Journal of Educational Administration and Policy Studies*, 11(3), 20–28. doi:10.5897/IJEAPS2019.0591
- UNESCO. (2017). *A guide for ensuring inclusion and equity in education*. UNESCO Publishing.
- United Nations. (2009). *Community participation in development*. Retrieved from <https://www.un.org/>